

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського**

«Актуальні проблеми приватного та публічного права»

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

**2 квітня 2021 року
м. Харків**

УДК 349.2:342.727
ББК 67.305
А 43

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (2 квітня 2021 року). – Харків, 2021. – 333 с.

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ЕКhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

<i>ЧИЧИНА Е.В.</i> К ВОПРОСУ О ДИСЦИПЛИНАРНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ РАБОТНИКОВ БЕЛОРУССКОЙ АЭС.....	116
<i>ЧОРНОУС О.В.</i> ТРУДОВА КНИЖКА: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ	120
<i>ЯСИНСКАЯ-КАЗАЧЕНКО А.В.</i> СУЩНОСТНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ КОНСТРУКЦИИ ПРАВОВОГО ОБЫЧАЯ КАК РЕГУЛЯТОРА ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ	122
<i>ВОЛИК Д.С.</i> ТРУДОВИЙ ДОГОВІР, ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ЛОКАЛЬНОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.....	127
<i>МЕЛЬНИК В.В.</i> ДОСВІД ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ У СФЕРІ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	129
<i>НОВІКОВ Д.О., РЕВЯКІН М.О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЗАСОБАМИ ТРУДОВОГО ПРАВА	131
<i>РИМ О.М.</i> РЕПРЕЗЕНТАТИВНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ ДЛЯ УЧАСТІ У СОЦІАЛЬНОМУ ДІАЛОЗІ НА РІВНІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	133
<i>ПОЛЯКОВ А.О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	136
<i>МИКИТЮК В.О.</i> МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ПОНЯТТЯ «МОБІНГ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	138
<i>АЛЬОШИН В.В.</i> МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ АКТИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СПІВРОБІТНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	141
<i>АПЕНОК А.Г.</i> ПРИНЦИП ОПРЕДЕЛЕННОСТИ ТРУДОВОЙ ФУНКЦИИ В ТРУДОВОМ ПРАВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ: ПРОБЛЕМЫ УСТАНОВЛЕНИЯ В ОТНОШЕНИИ ПРИЕМНЫХ РОДИТЕЛЕЙ И РОДИТЕЛЕЙ-ВОСПИТАТЕЛЕЙ	145
<i>ВЛАСЕНКО М.В.</i> ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДДІ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СФЕРИ ДІЇ НОРМ ПРАВА.....	148
<i>ВОЙЦИШИНА О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАЦІВНИКА.....	150
<i>ГАПОЧКА К.В.</i> БАЛАНС ІНТЕРЕСІВ ЯК ЗАСАДА СУЧАСНОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	153
<i>ГЛУЩЕНКО М.П.</i> ЛЕГАЛІЗАЦІЯ НЕСТАНДАРТНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ: ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ	156
<i>ГРИГОР'ЄВА І.В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕФІКСОВАНОГО РОБОЧОГО ЧАСУ ЯК ГНУЧКОЇ УМОВИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	159
<i>ДЕРЕВ'ЯНКО А.І.</i> ЩОДО РОЗУМІННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	161
<i>КИТАЙГОРОДСЬКА В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ НА СЛУЖБУ В ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	164

поважали індивідуальність кожної людини, її гідність та унікальність та засуджували плітки, інтриги та доноси під час виконання нею трудових обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Європейська соціальна хартія (ETS N 35) (укр/рос). Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 18.10.1961 № ETS N 35 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_300#Text
2. Директива Ради 2000/43/ЄС від 29 червня 2000 р. про реалізацію принципу рівного ставлення до осіб незалежно від расової та етнічної належності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a65#Text
3. Директива Ради 2000/78/ЄС від 27 листопада 2000 р. про встановлення загальних правил рівного ставлення у сфері зайнятості і професійної діяльності. URL: <https://www.rac.org.ua/uploads/content/305/files/directive2000-78.pdf>
4. Закону «Про засади запобігання і протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
5. Проект закону про внесення змін до кодексу про адміністративні правопорушення щодо протидії мобінгу» № 4306 від 02.11.2020 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/70300>
6. Кордунян І.В. Проблеми та перспективи формування законодавчої та судової практики щодо протидії мобінгу «Mobbing» / І.В. Кордунян. Суми, 2020. 31 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12661/MOBING.pdf>
7. Лук'янчиков О. М., Новіков Д.О. Правові аспекти протидії насильству на роботі (мобінгу). Порівняльно-аналітичне право. 2019. № 2. С.94-97. <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/2.pdf#page=94>

УДК 349.2

ORCID <https://0000-0002-1925-8337>

Альошин В.В.,

аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін і
трудового права імені професора О.І. Процевського
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ АКТИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СПІВРОБІТНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Конституція України, на відміну від попередніх радянських конституцій, включає положення про міжнародні акти про права людини і громадянина як джерела права. Ця обставина має суттєві правові наслідки, так як передбачає пряме застосування судами, іншими правозастосовуючими органами норм міжнародного права в рамках своїх повноважень. Згідно Конституції України визнаються і гарантуються права і свободи людини і громадянина відповідно до загально визнаних принципів і нормам міжнародного права і відповідно до Конституції [1]. Тим самим Конституція інкорпорує в національну правову систему переважну більшість

положень міжнародних правових актів: Загальної декларації прав людини 1948р. [2], Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. [3] та інших актів. Важливе значення мають положення Конституції, згідно з якими загально визнані принципи і норми міжнародного права і міжнародні договори є складовою частиною її правової системи, а також про пріоритет міжнародних договорів над внутрішньодержавними актами.

Джерелами права, які регулюють соціальний захист співробітників правоохоронних органів, є інші акти ООН, акти Міжнародної Організації Праці (МОП), Ради Європи, Співдружності Незалежних Держав (СНД), а так само міжнародні договори і угоди. З найбільш важливих актів ООН слід назвати Конвенцію про права дитини, схваленої Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 г. [4]. Декларацію прав інвалідів, прийняту Генеральною Асамблеєю ООН 9 грудня 1975 р.[5]. Конвенція про права дитини містить ряд положень про соціальний захист дітей.

Наступну групу міжнародних актів про права людини і громадянина складають Конвенції та Рекомендації МОП. Конвенції є юридичними документами, що мають силу міжнародного договору, правовий статус якого визначають порядок укладення, дії, зміни і припинення міжнародних зобов'язань, умови їх дійсності. З ратифікованих нашою країною Конвенцій МОП з питань соціального забезпечення слід назвати такі: № 103 (1952р.) «Про охорону материнства»[6], № 159 (1983) «Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів»[7], № 156 (1981) «Про трудящих із сімейними обов'язками»[8]. Конвенція «Про охорону материнства» рекомендує державам-членам МОП надавати жінкам відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю не менше 12 тижнів, в тому числі післяпологову відпустку не менше 6 тижнів. Грошова допомога за цей час має становити не менш як дві третини попереднього заробітку жінки і забезпечити для самої жінки і її дитини хороші з точки зору гігієни життєві умови та належний рівень життя. У Конвенції «Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів»[9] містяться положення про обов'язки держав гарантувати інвалідам можливості при повній рівності мати відповідну роботу і сприяти їх соціальній інтеграції. Для інвалідів необхідно забезпечити служби професійної орієнтації та професійного навчання, працевлаштування, зайнятості і т. д. Остання з ратифікованих в Конвенцій МОП - Конвенція «Про трудящих із сімейними обов'язками». Вона закріплює організаційно-правові заходи для забезпечення реальної рівності можливостей та ставлення для трудящих чоловіків і жінок з сімейними обов'язками. Виходячи з положень Конвенції, в Україні повинні надаватися можливість особам з сімейними обов'язками виконувати оплачувану роботу, без дискримінації, з тим, щоб поєднувати свої професійні та сімейні обов'язки.

Орієнтиром для українського законодавця можуть вважатися також Конвенція № 130 (1969 р.) «Про медичну допомогу та допомоги у випадку хвороби»[8], Конвенція № 128 (1989р.) «Про допомоги по інвалідності, по старості, у зв'язку з втратою годувальника»[9], Конвенція № 121 (1964р.) «Про допомогу у випадку виробничого травматизму [10]» та ін.

З Рекомендацій МОП інтерес представляє, в першу чергу Рекомендація № 67 (1944р.) «Щодо забезпечення доходу»[11]. У ній перераховані випадки, при настанні

яких кожен громадянин повинен бути матеріально забезпечений за рахунок коштів спеціальних фондів.

Безсумнівний інтерес представляє Рекомендація МОП № 68 (1944р.)[12] «Про забезпечення доходу і про медичне обслуговування осіб, демобілізованих зі збройних сил і подібних служб і з військових галузей господарства». Як видно з назви Рекомендації № 68, вона стосується військовослужбовців і співробітників правоохоронних органів. Метою її прийняття є соціальний захист мілітаризованих службовців, звільнених зі служби, з тим, щоб вони не опинилися в не вигідному становищі порівняно з особами, які перебувають на цивільній службі.

З міжнародних актів про права людини європейського рівня, які можуть вважатися правовими джерелами соціального захисту співробітників правоохоронних органів, слід згадати Статут Ради Європи від 5 травня 1949р. , Європейську Конвенцію про захист прав людини і про основних свобод, прийняту 4 листопада 1950р. [13], А також Європейську соціальну хартію, прийняту 18 жовтня 1961р.. Відповідно до Статуту Ради Європи кожна держава, що входить до складу цієї регіональної міжнародної організації, має визнавати принцип, згідно з яким всі особи, що знаходяться під її юрисдикцією, повинні користуватися правами людини і основними свободами. Ці положення поширюються і на співробітників правоохоронних органів.

Правовими джерелами соціального захисту співробітників правоохоронних органів є також міжнародні договори і угоди України з іноземними державами. Подальше дослідження джерел права про соціальні гарантії співробітникам правоохоронних органів доцільно, на наш погляд, проводити виходячи із заходів соціального захисту і категорій службовців. Заходами соціального захисту є: а) грошове забезпечення та інші виплати; б) речове забезпечення та інші виплати; в) медичне обслуговування; г) соціально-побутове забезпечення; д) пенсійне забезпечення; е) поховання службовців. Всі вони підлягають регулюванню нормами права соціального забезпечення, за винятком грошового забезпечення, в регулюванні якого беруть участь адміністративне, трудове право та право соціального забезпечення. Що стосується відшкодування збитків у разі заподіяння каліцтва або загибелі службовця, то воно становить предмет цивільно-правового регулювання і досліджується в науці цивільного права, а не права соціального забезпечення.

Нормативні правові акти про заходи соціального захисту співробітників правоохоронних органів можуть поширюватись як на співробітників окремих правоохоронних служб, так і на всіх працівників даної служби, а також на співробітників декількох служб. За формою це можуть бути закони, укази Президента, постанови, а також акти окремих правоохоронних служб. Серед нормативних правових актів щодо соціального захисту працівників правоохоронних органів значне місце займають відомчі нормативні правові акти. В основному вони стосуються порядку надання окремих заходів соціального захисту, проте іноді містять і норми матеріального права. Особливо багато відомчих актів видано з питань додаткових виплат співробітникам. Специфічним правовим джерелом соціального захисту співробітників правоохоронних органів є судова практика. В даному випадку мова йде про суди загальної юрисдикції, Конституційний Суд. Суди загальної юрисдикції мають позитивний вплив на правотворчість і правозастосування у сфері соціального захисту співробітників правоохоронних органів.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 22.02.21).
2. Загальна декларація прав людини 1948 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 24.02.21).
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права . URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення 24.02.21).
4. Конвенція про права дитини. Редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
5. Декларацію Прав інвалідів, прийняту Генеральною Асамблеєю ООН 9 грудня 1975 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71(дата звернення 24.02.21).
5. Конвенцій МОП з питань соціального забезпечення. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_011
6. «Про охорону материнства», № 103 (1952) URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_122#Text (дата звернення 24.02.21).
7. «Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів», № 156 (1981)
8. Конвенція № 130 (1969 р.) «Про медичну допомогу та допомоги у випадку хвороби». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_184#Text
9. Конвенція № 128 (1989 р.) «Про допомоги по інвалідності, по старості, у зв'язку з втратою годувальника». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_326#Text, (дата звернення 24.02.21).
10. Конвенція № 121 (1964р.) «Про допомогу у випадку виробничого травматизму». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_306#Text .
11. Рекомендація № 67 (1944р.) «Щодо забезпечення доходу». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_323#Text (дата звернення 01.03.21).
12. Рекомендація МОП № 68 (1944р.) «Про забезпечення доходу і про медичне обслуговування осіб, демобілізованих зі збройних сил і подібних служб і з військових галузей господарства». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_323#Text (дата звернення 01.03.21).
13. Європейська Конвенція про захист прав людини і про основних свобод, прийняту 4 листопада 1950 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 01.03.21).